

Cái muông dừa

Bài của Trần Nhiệt Diên

Tôi đến xứ Mỹ này vào tháng 9 do một hội thiện nguyện Mỹ bảo trợ. Trong 3 tháng đầu, hội thu xếp, giới thiệu tôi đi học tiếng Mỹ, chỗ họ kiếm việc làm cho tôi. Tôi và những đứa con tôi ở riêng, trong căn gác hẹp, tạm dịch chủ apartment của Mỹ. Hình ảnh của “căn gác hẹp” trên xứ Mỹ được thể hiện thật rõ ràng vào mùa Đông, khi nhìn qua cửa sổ, ngó xuống đường và thấy tuyết trắng xoá, lạnh lùng, người người đi hai bên đường, lội tuyết ngược gió thổi lạnh căm căm.

Căn gác hẹp tôi ở nằm trên lầu 2 của một căn phố lâu và hai căn gác trên lầu có cậu thanh niên. Ba gia đình ở trong nhà này: một bà Mỹ senior citizen ở căn trệt. Vợ chồng một anh Lào, qua định cư vào tháng 10, ở căn gác lầu 1 và gia đình tôi ở căn gác trên hết. Căn nhà này nằm giữa một dãy phố gồm nhiều căn nhà row houses tương tự nhau, nằm san sát nhau và không có ga-ra riêng. Con đường Chestnut trước nhà chạy dài giữa 2 dãy phố lâu dài hun hút. Do đó xảy ra tình trạng thiếu chỗ đậu xe, hai bên lề đường.

Tôi xin mượn gác, sau khi tôi ở căn này được 5 tháng, vào tháng 1 tôi được chứng kiến một cảnh trái ngang mà thấy “lạnh lùng”. Trôi mùa Đông, ngoài đường (và cả lề đường) tuyết ngập đến đầu gối, gió thổi lạnh băng, nếu có em nào “thỏm như mũi mít” đứng dưới đường, ngoắc tôi xuống mà thách cho cái kiss nồng cháy tôi cũng chào thua. Đang này, anh chàng Lào vừa “xuống đường” để đổi cái xe hơi của anh, đang đậu trước căn nhà chúng tôi thuê, dời đến một nơi cách đó 2 blocks (2 ngã tư) dọc theo chu vi của một hẻm đa phá sản. Một số láng giềng Mỹ đen vừa yêu cầu anh Lào dời xe đi nơi khác, vì anh Lào “muốn nhà ở trên lầu, không được quyền đậu xe trên đường, trước nhà”. Anh Lào hiểu hoà, vừa mời đi định cư, dời xe đi nơi khác và “lội tuyết” trở về. Thế nào tôi nay cũng được vợ “cạo gió” cho, “sướng” nhé!

Không hiểu làm sao báo chí Mỹ biết được, họ đăng báo và tiết lộ thêm nhiều cảm nghĩ của một số Mỹ đen. Số này hơi dài hơi, thời xa xưa, chúng tôi bị Mỹ trắng “đè”, sau đó đến dân “di cư” Âu Châu “đầy lùi”, kẻ đến “phe Mafia” “kéo ra sau”, có nghĩa là chúng tôi luôn luôn ở “hang nhut xi-nê”. Nay không lẽ chúng tôi lại bị dân Chineses (họ chỉ biết

và gọi chung là Chineses mà thôi) “lấn áp” hay sao? Thì ra thế, bị mặc cảm lớn bằng cái thùng, một vài cô/cậu bèn lấy luật rừng ra xài! Xin lỗi các cô/cậu, cô/cậu đã có quyền bầu phiếu, bầu những vị “làm luật” và bầu những chức sắc khác trong đủ ngành, tư pháp cũng như hành pháp. Cô/cậu gián tiếp có đầy đủ quyền để “làm luật” hay “bầu về luật”, “dân Chineses” chúng tôi chỉ có giấy I-94 (là đúng “bết lớn” rồi), chúng tôi làm sao “đè” các cô/cậu được? Chúng tôi chưa kê là các anh “lon xac” hơn chúng tôi nhiều!

Các anh hầu thuận cho nhà lãnh đạo nổi tiếng, Martin Luther King, nay được ghi vào lịch sử tranh đấu cho và đã dành được “quyền bình đẳng” của nhóm minority của các anh, các anh quên ngó lại “sau ốt”, đến nhóm minority chúng tôi, cho chúng tôi “nhỏ”. Chúng tôi “chạy trốn” chế độ công sản, đã man tàn ác, chà đạp nhân quyền, đi “định cư” ở nơi nào cũng vui lòng và hàng trăm ngàn người đã “ngắm cuoi” nơi chín suối” dưới lòng biển Đông.

Cầu chuyên xây ra tại thành phố Philadelphia, thành phố đông dân vào hàng 3, 4 của xứ Mỹ và là nơi kỹ nghệ phát đạt, kéo theo thương mại, đến cuối thập niên 60 nhờ “kỹ nghệ sắt thép”, voi nhưng nhà máy chế tạo sắt thép không lồ ở Pittsburgh, Pittsburgh có 2 giai đoạn:

1- Sự đóng của nhà máy phát điện nguyên tử Three Miles Island vì nhà máy này đã trục trặc kỹ thuật dễ phát phóng xạ thoát ra ngoài, gây ô nhiễm trầm trọng và dân chúng vùng đó “la làng”. Sự mất an toàn kỹ thuật này kéo theo sự suy thoái của những công ty như G. E. hay Westinghouse, chuyên chế tạo những máy phát điện nguyên tử. Bất cứ vùng nào trên toàn quốc nghe công ty điện sắp thiết lập nhà máy điện nguyên tử là dân chúng vùng đó “rét” rồi, biểu tình chống đối âm ỉ và du án thiết lập nhà máy đó trở thành “lịch sử” hay quên lãng.

2- Pittsburgh là bối cảnh của cuốn phim The Deer Hunter (Người Săn Nai), thuật lại những sự đời xuấ mãn của Việt Cộng đối voi từ binh Mỹ. Việt Cộng “nhốt” lẫn “rét”, vì so du luận thế giới, viết bài đăng trên báo họ, dễ cái... buong.

Sự hưng thịnh của Phila. nay đã đi vào “huyền thoại”, kéo theo sự sụp đổ của nhiều ngành kỹ nghệ phụ thuộc khác

hoặc thương mại. Nguyên do là hơn 50% nhà máy sản xuất sắt thép của Phila./Pittsburg đã đóng cửa vì sự nhập cảng ô-át sắt thép từ Anh Quốc hay Taiwan. Đây mới đúng là những anh Chineses, lấy sắt thép “dè” gần bếp dân Mỹ đấy. Họ ở đâu “xa lắc xa lơ” họ vẫn “lấn áp” người Mỹ được vậy. Đâu cần phải trú ngụ hay “ăn nhờ ở đậu” tại vùng Philadelphia mới lấn áp được? Tôi xin đóng ngoặc.

Trở lại những ngày đầu trên “căn gác trọ”, vào những thời giờ rảnh tôi nhìn xuống đường mà nghĩ ngợi miên man, nhớ đến những ngày ở quê nhà, trước và sau 30/4/75. Tôi “lên chuông” sớm lắm, sau 6:00 PM là không dám đi đâu vì nạn cướp vặt, cướp giết và tôi lại không có TV nên đành nhìn thiên hạ qua lại, đỏ buồn.

Tôi nhớ đến giọng ca cao vút của nàng ca sĩ tân nhạc T.T. khi hát bài “Nỗi Buồn Gác Trọ”. Giời bình dân ở thủ đô Saigon trước 75, đa thích ca sĩ tân nhạc T.T. và ca sĩ cổ nhạc L.T. Tôi nhớ những ngày tôi đi học quân sự ở Quang Trung. Đó đây trên những bức tường của phòng học hay câu lạc bộ (của khoa sinh, “sức mây” mà tôi bén mảng tới CLB sĩ quan được!), ghi vội những câu thơ truyện khêu như:

“Quang Trung gió bụi mịt mù

.....”

hay:

“Rốt Tú Tài anh đi Trung Sĩ,

.....” (bài thơ 4 câu).

Sau năm 75, tôi còn kẹt ở lại Saigon vài năm. Thời thì thiên hạ nghe đủ loại “tin đồn” hoặc những “tin chọc quê”. Đồn rằng “Liên Xô” là gì? (Phe công gọi Nga Xô là Liên Xô). Đáp rằng, bọn cộng sản làm ăn “khá quá” số xe buýt của “phe quốc gia” để lại, lần lần hủ hết mà lại sửa không được, do đó tình trạng “cá mèi hộp” xảy ra trên xe buýt. Mỗi khi xe buýt quẹo cua hay thắng gấp, những người đứng trên xe buýt, phải “xô qua xô lại”. “Liên Xô” là như vậy đó! Đồn rằng ca sĩ T.T. lúc đó “ôm một cái nớncôi, lớn lắm”!

Trong những năm kẹt lại, tôi thường lả cà ở các chợ trời vì đang “ơ lậu”, ngủ ở nhà bạn tôi mà không có “tờ khai hộ khẩu” vì nhà tôi đã bị tịch biên, sau mấy lần đi vượt biên bị thất bại. Dân chợ trời, truyền nhau nghe những câu về cô ca sĩ này:

“Mất nước rồi, anh đi “học tập”,

Em ở nhà, em gặp khó khăn,

Về nhà, ầu yêm gi chân,

Anh đừng nón côi, nhần rằng anh cưỡi.”

Tôi cũng nghe nhiều tin về “Chuyến tàu Việt Nam Thương Tín” và số phận của những người đi tan, số khi từ đảo Guam đòi về (hoặc bị bọn “năm vùng” tuyên truyền lôi cuốn), về VN và số phận của họ sau khi cập bến VN. Tóm lại, bọn Cộng Sản không tha những người “trở về” này, bắt tất cả đi “học tập” (đồng nghĩa với tù đầy), đúng nói chỉ việc tuyển dụng

vì tất cả bị tình nghi là “Xia” “gài trở về”.

Tôi ở Phila, được 3 tháng, vào tháng 11, bà Trưởng Phòng “Chưởng Trình Định Cư Á Châu” người Mỹ, mời gia đình tôi và ba gia đình VN khác, do hội đang bảo trợ, đến “ăn cơm tối”, tổ chức tại phòng họp của hội, theo tinh thần và truyền thông ngày lễ Tạ Ơn Chúa - Thanhksiving. Mục đích cũng để những người tỵ nạn như tôi làm quen với nếp sống của người Mỹ.

Anh H. cán sự xã hội người VN, làm việc với hội, giải thích sơ qua về lịch sử và tinh thần của lễ Thanhksiving. Nói rằng, ngày xưa những Anh đi cu, dòng Pilgrims, đến vùng Providence (gần Boston) vào thời gian gần mùa Thu. Họ gico trông mùa màng, nhưng vì thời tiết trở lạnh, họ không thể thu hoạch được gì. Mùa Đông cận kề, lương thực dự trữ (đem theo từ quê nhà, trên những chiếc thuyền của họ) gần cạn, làm sao sống “qua con trăng” này đây? Vấn đề “sinh tử”, nhứt đầu hoặc “đúng tim” chớ phải chơi đầu? May thay, nhớ có Ông Trên, một bộ lạc người Da Đỏ ở gần đó, giúp đỡ lương thực cho những người đi dân sống qua mùa Đông. Dân Da Đỏ cho mượn hạt giống (phần nhiều là bắp) để gieo trồng vào mùa

Xuân. Đến tháng 11 năm đó (tôi có biết năm nào?), nhóm người đi dân thu hoạch vụ mùa đầu tiên, tổ chức Lễ Thanhksiving rất trọng trể. Họ mời người Da Đỏ cùng tham dự và mọi người rất vui vẻ, “thân thiện một nhà”.

Đang cắt cái đùi gà và lấy cái nĩa bỏ một miếng vô miệng. tôi nghe lôm bôm bà Trưởng Phòng hỏi nhỏ anh H., “mày nguoi đó cũng biết dùng muỗng nĩa hay sao?” Vâng, thưa bà, chúng tôi là con cháu Tể Thiên Đại Thánh, tứ duới núi đá chun lên, làm sao cầm muỗng nĩa cho được! Tôi ăn miếng thịt gà mà cảm thấy nó nghẹn giữa chừng cuống họng. Kể từ đó, có nên một dòng lệ, tôi cứ uống nước (ngọt) mà thôi, viên cơ là

XEM TIẾP TRANG 61

mau chóng đổi vùng.

- Hồng Thiệp - Chúng tôi vừa nhận được hồng thiệp AH Hồ văn Trường báo tin lễ vu quy của ái nữ gửi từ Pau (Pháp quốc), kèm theo là giấy mời dự tiệc, làm sao qua Pháp dự tiệc đây? Đọc kỹ lại thì thấy tiệc tổ chức ở Anaheim Ca. Thì ra anh Trường có cháu gái ở đây và rê thao cũng ở vùng này. Anh chị Trường sẽ qua Cali. vào dịp trên để thăm anh em luôn.

- Hội hưởng - AH Trường định Huân đến Cali. thăm, ở lại mấy tuần. Anh Huân cho biết là nay anh nhất định “hội hưởng” về... Mỹ, không ở Phi Châu nữa. Lý do tuổi hủ trí đã đến nơi rồi, cần nghỉ ngơi. Nói thế nhưng nghe đâu anh Huân có job khác ở “quốc nội”.

- Thắc mắc - Nhiều AH tán thưởng bài “Triết lý củ khoai” đăng trên lá thư vừa rồi. Nhưng không rõ tác giả là ai, chỉ để biết hiệu “Sông Đông Nai”. Bài này để cho mỗi người đọc tự xét lại mình, phổ biến cho người khác để mong được sự hưởng ứng một lối sống giản dị, đem lại hạnh phúc cho bản thân, cho gia đình. Thắc mắc là sao bạn không cho biết danh tánh để hoan nghênh bạn. Phai chăng đoạn cuối của bài này có thể đã giải đáp thắc mắc này phần nào.

- Hoan nghênh một phát - Mẹ Hiệp qua bài “Chơi quân vớt” (tôi tin là có đăng trong lá thư này) đã làm cho người đọc nhớ đến Hồ Xuân Hương. Mẹ dang hồi Xuân nên vẫn vẻ trẻ trung quá. Hoan nghênh mẹ một phát.

- Tin buồn - Cuối tuần vừa qua (9/14/85) anh Nguyễn xuân Hoàn và anh Nguyễn xuân Mông tin cho hay là AH. Châu thành Đức đã mất hôm trước. Sáu một thời gian điều trị bệnh tim ở bệnh viện. Tin này được phổ biến đến một số AH miền Nam Cali. và anh em đã chung một số tiền để phúng điếu và chia buồn cho Đức và gia đình.

- S.O.S - Chúng tôi vừa nhận được thư của AH Đỗ thiện Dũng gửi lời thăm anh em “Hội Cộng Chánh” và đặc biệt anh em cùng khoá 1957. Anh Dương đã nghỉ việc, bị té nặng, nằm bệnh viện mang thương tích, vợ con không có công việc làm, nên kêu gọi anh em giúp đỡ. Xin đề nghị trích trong quỹ cứu trợ một chút ít để giúp anh Dũng. Những bạn thân hay cùng khoá muốn giúp riêng xin gửi về anh Nguyễn đăng Thịnh đ/c 25341 Lindenwood Way, Hayward, CA 94545.

- Tổng nha KL. N. Orleans - Theo anh Bành cho biết nhận số AH nay ở New Orleans khá đông. Nhờ uy tín của Tổng nha nên việc thu nhận cũng hơi dễ dàng. AH nào đang tìm việc nên hưởng về N. O. Trong số những anh em vào làm city gần đây có anh Nguyễn ngọc Tào, nay đã đoàn tụ với gia đình. Xin mừng anh chị Tào.

Tap ghi L.K. Thi

tôi no rồi.

Tôi về nhà, ngồi buồn, nhớ chuyện đời xưa. Lúc ở trại tỵ nạn ở Phi, anh L., huynh trưởng Hướng Đạo, rất tháo vát và lo lắng cho cộng đồng, thân hình càng ngày càng gầy ốm. Tôi sợ một ngày nào đó, gió biển thổi mạnh, thổi anh ngược về VN, mặc dầu anh không “dời về”, là dời anh “tàn”.

Anh can thiệp và tổ chức những buổi sáng thứ hai lễ chào quốc kỳ Việt nam (cờ quốc gia, cờ vàng ba sọc đỏ) vì Ban Chi Huy trai người Phi sợ liên lụy xích mích chính trị. Phi có toà Đại Diện Việt Cộng ở Manila, Anh L. với sự cộng tác của những hướng đạo sinh cũng tổ chức được những buổi diễn tập những trận đánh lịch sử như Bạch Đằng v.v... hay những buổi lễ tề, với dây đu áo mũ cân đai, cúng ông bà, tạ ơn Hoàng Thiên, vào những lễ Giao Thừa hay lễ Hùng Vương, v.v... Không rõ vì anh tôi chửi, điều hành Trại khá hay vì anh không có thân nhân ở Mỹ, phái đoàn JVS chiếu cố, “cho phép” anh đứng ra tổ chức được 3 lễ “Cúng Giao Thừa”?

Anh L. nhớ lại, vì ở trại làm gì có sách vở Việt Ngữ nhiều, những chuyện cổ tích, văn chương bình dân, mà viết lại và nhờ anh em trong Ban Truyền Thông của Trại dùng loa công cộng, phát thanh vào những tối thứ ba, năm, bảy và mỗi tối một giờ. Mục đích là giúp cho những trẻ em trong trại nhớ được những truyện cổ tích, để góp phần vào việc giữ truyền thống dân tộc.

Trong những truyện, tôi cố nhớ một truyện “Hại cha con và cái muông dưa”. Miền Nam, dân chúng dùng nửa cái vỏ trái dưa khô, sau khi đã nạo cái “cơm dưa” bên trong đi, lấy dao cạo láng cái vỏ này thành cái “muông dưa” mà dùng thay cái chén hay dùng làm cái gáo múc nước, sau hè. Câu chuyện như sau:

Trong một gia đình, gồm 3 thế hệ, ông, cha và đứa con. Ông cụ vì tuổi tác, tay run rẩy, ăn cơm làm rớt bẻ những chén sứ, chén sành luôn luôn. Người cha đi cạo một cái muông dưa và nói là để “Ông Nội” dùng, người cha giải thích với con mình như thế, khi nó bắt chợt gặp và hỏi tại sao. Sau đó ít lâu, người cha gặp và hỏi con mình đang làm gì đó, đứa con đáp: “Con cạo cái muông dưa này, để dành cho cha, khi nào cha già bằng ông nội”!!

Tính ra nay đã hơn một năm rồi, gần đến mùa Thanhgiving thứ hai của tôi trên đất Mỹ. Tôi đọc báo Mỹ, để học và trau dồi Anh ngữ, thấy có gia đình Walker, làm một màn độc đáo. Gia đình này gồm có người cha, người anh ruột và người con trai, đều phục vụ trong ngành Navy Mỹ. Ba người hợp tác, trao đổi tin tức, bí mật quốc phòng Mỹ, để “bán” cho Nga Sô, mà lấy phùng “tiền thưởng” hàng trăm ngàn đô.

Ngâm nghĩ cho cùng, gia đình Walker vừa tặng cho dân chúng quốc gia Mỹ một cái “muông dưa” mà thôi.

Mùa Thanhsgiving 85